

Laat emoties niet overheersen

21.09

UIT DE ENQUÊTE onder moslims die vandaag in het tijdschrift *Contrast* verschijnt, blijkt dat bijna de helft van de ondervraagde moslims begrip kan opbrengen voor de aanslagen. Ruim vijf procent keurt ze niet af.

Karimi had dezelfde soort geluiden de afgelopen dagen al van moslimjongeren gehoord. "Er zijn verschillen van mening over hoe naar de westerse wereld wordt gekeken," zegt ze. Het is beter om daar over na te denken dan om de enquête via één of andere statistische methode onder tafel te vegen en te doen alsof er niets aan de hand is.

Ze heeft kreten gehoord als: 'De Amerikanen doen dat toch ook met moslims.' De drie minuten stilte voor de Amerikaanse slachtoffers vinden sommigen overdreven. Ze identificeren zich minder met Amerika dan Nederlanders, maar meer met de Palestijnen of de door sancties getroffen Iraaken, vermoedt Karimi.

"Het gaat om sentimenten," zegt het Kamerlid. Want een overtuigde fundamentalistische ideologie zit er volgens haar bij de meesten niet achter. Het heeft ook weinig te maken met de maatschappelijke positie van allochtonen, denkt ze. Dat heeft ze althans van niemand te horen gekregen. Het valt haar wel op dat een grote groep de westerse media vooringenomen vindt. Ze vindt dat nóg een bewijs voor haar stelling dat er een duidelijk verschil is in de manier waarop een deel van de moslims en de autochtone bevolking de aanslagen bekijken.

De uitkomsten van de enquêtes lijken nogal in tegenspraak te zijn met de felle veroordelingen van moslimorganisaties. Zo keurde de Turkse organisatie Milli Görüs de aanslagen mede als een aanval op de vrijheid van religie en dus op de islam af. Die analyse onderschrijft Karimi. Want zij is ervan overtuigd dat het fundamentalisme principieel moet worden afgekeurd, als een antidemocratische ideologie.

"Maar de vraag is of dat makkelijk duidelijk gemaakt kan worden aan mensen die reageren op basis van emoties." Net als anderen signaleert ze een kloof tussen organisaties van moslims en hun achterban. Want lang niet alle moslims hebben een duidelijke band met een organisatie, of gaan naar de moskee. En wat te doen met jongeren die

De enquête onder moslims over de aanslagen in de VS moet niet weggewoven worden, vindt Kamerlid Farah Karimi (GroenLinks). Goed, er is kritiek mogelijk op de vraagstelling en het aantal geïnterviewden, maar het signaal dat er uit naar voren komt, verrast haar niet.

ADDIE SCHULTE

Farah Karimi

niks met de islam te maken hebben? De enquête kan een bron van spanningen zijn, als het gevolg is dat mensen niet meer met elkaar spreken, waarschuwt Karimi. In elk geval moet de poli-

tiek emoties zo min mogelijk een rol laten spelen in de reacties, bepleit Karimi. Maar dat is misschien wel tegen dovemansoren gezegd.

Want bij links én rechts over-

heersen de emoties en de pavlov-reacties, vindt Karimi. "Rechts gebruikt spierballentaal." Die houding van 'we zullen winnen' noemt ze 'kortzichtig'. "Je kunt je afvragen of je islamitisch fundamentalisme met militaire middelen kunt uitroeien. Dat onderschat de mobiliserende kracht van het islamitische fundamentalisme." Te hard terugslaan kan een averechts effect hebben, zegt Karimi, die in het verleden de Navo-acties na aanvankelijke steun, afkeurde.

Maar de 'linkse' houding waarin de aanslagen worden gezien als 'een koekje van eigen deeg' voor Amerika is haar ook veel te simplistisch. Links Nederland onderschat de risico's en gevaren van het islamitisch fundamentalisme, zegt ze. Het is verkeerd om het fundamentalisme te zien als een gerechtvaardigde reactie op het beleid van de Verenigde Staten in het Midden-Oosten, waar toch een zekere mate begrip voor opgebracht moet kunnen worden. Het fundamentalisme heeft lak aan de mensenrechten en heeft bijvoorbeeld van Afghanistan 'een grote vrouwen-gevangenis' gemaakt. "Links houdt de ogen daarvoor dicht."

Het fundamentalisme heeft in de regio al veel slachtoffers gemaakt en velen op de vlucht jaagd. Karimi, afkomstig uit Iran, is daar één van. In 1983 vluchtte ze naar Duitsland, later belandde ze in Nederland.

Nu maakt het islamitisch fundamentalisme in Amerika slachtoffers. En de Europese bevolking is zich bewust dat ze ook slachtoffer kan worden. "Het gevaar is groter geworden voor het Westen. Het probleem is niet meer alleen ver weg."

Zelf zegt Karimi tijdens bezoeken aan Afghanistan en Pakistan wel de radicalisering gezien te hebben. Maar ook zij voorzigt niet de uitbreiding naar het Westen. Daarin staat ze niet alleen. "Hebben de deskundigen zinnen slapen?" vraagt ze zich af. "Ik verbaas me over de simplificering en onkunde van velen die nu zeggen deskundig te zijn."

Het geheel stemt haar somber. "Terugkeren naar een rationeel debat is niet makkelijk. Dat is ook niet alleen maar een kwestie van tijd." Daarvoor is er te veel samenhang tussen de ontwikkelingen in binnen- en buitenland. "Het wordt moeilijker als er een militaire confrontatie komt die buiten proportie is."